

بورس مثبت شد

بازار سرمایه پس از ۵ روز کاری کاهش، دیروز رشد کرد؛ به طوری که شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران با افزایش ۱۵ هزار واحدی به ۲ میلیون و ۴۳۱ هزار واحد رسید. دیروز (چهارشنبه) شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران ۱۵ هزار و ۳۱۱ واحد رشد کرد و به رقم ۲ میلیون و ۴۳۸ هزار و ۲۸۸ واحد رسید.بورس از ۲۸ تیر روند کاهشی داشت و طی این مدت از کانال ۲٫۸ میلیون واحد به ۲٫۴ میلیون واحد رسید.از ۲۷ مرداد نیز به مدت ۵ روز کاری کاهشی بود. در آخرین روز کاری هفته شاخص هم‌وزن نیز ۱۳۹۳ واحد افزایش داشت و در عدد ۷۶۱ هزار و ۶۸ واحد ایستاد. روز گذشته تعداد سهام مثبت بورس ۱۴۷ عدد و سهام منفی ۱۸۳ عدد بود. تعداد خریداران به ۱۱ هزار نفر رسید. به طور کلی دیروز بازار ۰٫۶۳ درصد افزایش داشت.

همچنین ۲۲۴ هزار فقره معامله به ارزش حدود ۶۲۲۴ میلیارد تومان در بازار سهام انجام شد. فولاد، فملی و شستا بیشترین تاثیر مثبت را بر شاخص بورس داشتند. از نمادهای پرتراکش نیز می‌توان به وپملت، خودرو و خسپا اشاره کرد. همچنین شاخص فرابورس ایران هم دیروز افزایش ۵ واحد را تجربه کرد و به ۲۳ هزار و ۹۴ واحد رسید. تعداد معاملات دیروز فرابورس ۱۲۰ هزار فقره و ارزش آن ۳۸ هزار میلیارد تومان بود. آریان، سلمان و مارون بیشترین تاثیر مثبت را بر شاخص فرابورس داشتند اما مارون اثر منفی ایجاد کرد. فر، نان و روپو نیز از نمادهای پرتراکش فرابورس بودند. عمده کارشناسان معتقدند بازار سرمایه به لحاظ بنیادی شرایط مطلوبی دارد اما متغیرهای سیاسی، کمبود نقدینگی، عدم اعتماد سهامداران و فعالیت نوسان‌گیری باعث شده تا بازار نتواند آفتور که باید و شاید رشد کند. با این حال، بورس تا قبل از ریزش‌های اخیر رکورد شکنی کرده و تا کانال ۳٫۲ میلیون واحد رشد کرده بود.

۵ خدمت بانکی حیاتی مشروط

به ثبت نشانی در سامانه املاک شد

از ۳۱ مردادماه سال جاری دریافت ۵ خدمت کلیدی بانکی منوط به ثبت و تأیید نشانی محل سکونت در سامانه ملی املاک و اسکان شد. بانک‌ها پیش از ارائه این خدمات موظف به استعلام مستقیم از این سامانه و تطبیق اطلاعات هستند. بانک مرکزی در بخشنامه‌ای تأکید کرده است از این پس، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری را پیش از ارائه هر گونه خدمت زیر، باید نشانی آگهیگاه اصلی مشتریان را به صورت برخط از سامانه ملی املاک و اسکان (amlakmudir) استعلام کنند:

- افتتاح انواع حساب بانکی
- صدور یا تمدید دسته چک
- اعطای انواع تسهیلات بانکی
- قبول هر گونه تعهدات بانکی

۵- ارائه ابرازهای پرداخت شامل کارت بانکی و کارت اعتباری، تطبیق این دستورالعمل، شرط اصلی ارائه خدمات بانکی «ثبت و تأیید نشانی» در سامانه املاک است و در صورت عدم تطبیق اطلاعات، خدمت مورد نظر ارائه نخواهد شد. این الزام بخشی از اجرای ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم است که دولت موظف به جمع‌بند دهه‌های ملکی و شناسایی خانه‌های خالی کرده است. اتصال شبکه بانکی به سامانه املاک، آخرین حلقه از زنجیره کنترل و شفافیت اطلاعات ملکی به‌شمار می‌رود. اجرای این بخشنامه می‌تواند به مسدود شدن برخی خدمات حیاتی برای افرادی که تاکنون اطلاعات ناقصی در دریاقت خدمات بانکی، مستقیم این موضوع بویژه برای صاحبان املاک قدیمی بدون سند رسمی یا افرادی که قرارداد اجارشان به نام دیگری ثبت شده، حساسیت‌برانگیز است.
بلکمرکزی اعلام کرده است مسؤولیت هرگونه اختلال در دریافت خدمات بانکی، مستقیم متوجه مشتریانی است که ثبت‌نام نکرده یا اطلاعاتشان را به‌روزرسانی نکرده‌اند. برخی کارشناسان به تسنیم گفته‌اند اجرای آگاهی‌این طرح بدون اطلاع‌رسانی گسترده، ممکن است موجب سردرگمی مشتریان بانکی شود؛ بویژه در شهرهای کوچک که آگاهی از سامانه املاک کمتر است.

از سوی دیگر فعالان حوزه بانکی تأکید دارند این بخشنامه ضمن افزایش انطباق داده‌ها، می‌تواند مانع سوءاستفاده افرادی شود که با نشانی‌های نامعتبر یا صوری اقدام به دریافت تسهیلات یا اخذنام بانکی می‌کنند.

■ ■ ■

اعلام تمهیدات بانک مرکزی برای حمایت از صنایع آسیب‌دیده از جنگ

بانک مرکزی تمهیداتی شامل تمدید مهلت بازپرداخت تسهیلات بانکی، تعلیق موقت چک‌های برگشتنی و بخشودگی وجه التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات (برای مدت معین) برای حل چالش‌های سرمایه‌گذاری بخش‌های مختلف اقتصادی و حمایت از صنایع آسیب‌دیده در دوره پساجنگ ۱۲ روزه در نظر گرفته است. این تمهیدات بر اساس اعلام اداره مطالعات و مقررات بانکی برای بهره‌برداری بنگاه‌ها و فعالان اقتصادی به شرح زیر است:

۱- درباره مهلت بازپرداخت تسهیلات بانکی وفق مفاد «دستورالعمل اجرایی نحوه امهال مطالبات موسسات اعتباری» ابلاغی طی بخشنامه شماره ۰۳/۱۳۵۲۰ مورخ ۱۳/۰۶/۱۴ (مصوب سال ۱۳۹۸ شورای پول و اعتبار)، امکان امهال بدهی اشخاص مختلف از طریق روش‌های گوناگون در نظر گرفته شده است.

۲- همچنین در رابطه با تعلیق موقت چک‌های برگشتی؛ بر اساس بخشنامه ابلاغی شماره ۴۰۴/۱۸۵۹ مورخ ۱۴۰۴/۵/۲۰ به شبکه بانکی کشور، مطابق مصوبه مورخ ۱۴۰۴/۵/۱۴ هیأت‌عالی‌بلکممرکز، تعلیق طرح‌های محرومیت‌های منسردر دو ماه و ۲۱ قانون اصلاح صدور چک مصوب سال ۱۳۹۷، به مدت ۶۰ روز تقویمی از تاریخ برگشت چک افزایش یافته است.

۳- درباره بخشودگی وجه التزام تأخیر تأدیه دین تسهیلات شایان ذکر می‌داند وفق بخشنامه ابلاغی شماره ۰۴/۸۳۳۹۰ مورخ ۱۴۰۴/۴/۱۲ به شبکه بانکی کشور، مقرر گردیده است تمام تسهیلات ازدواج، فرزندآوری و ودیعه مسکن و سایر تسهیلات تا سقف ۷ میلیارد ریال، علاوه بر امکان استفاده

از مساعدت موضوع تبصره ۱ ماده ۱۱۱ آیین‌نامه وصول مطالبات غیرجاری (ریالی و ارزی) مصوب سال ۱۳۹۴ شورای پول و اعتبار (با اصلاحات بعدی)، از تاریخ ۱۴۰۴/۳/۱ تا ۱۴۰۴/۳/۱، مشمول بخشودگی وجه التزام تأخیر تأدیه دین (بخش مزاد در نرخ سود) شود.

«وطن امروز» از برنامه سرمایه‌گذاری ۲۴ هزار میلیارد تومانی در زیرساخت‌های آبی گزارش می‌دهد

اقدام ملی، پاسخ مسأله اقلیم

با کاهش بارندگی به ۱۴۸ میلیمتر در سال جاری و تهدید کم‌آبی در شهرهای بزرگ، دولت اجرای ۸۸ سد با ظرفیت ۷٫۵ میلیارد متر مکعب و ۱۲۴ طرح انتقال آب را آغاز کرده‌است

و منابع زیرزمینی گسترده در دشت‌های مر کزی و شرقی کشور، نشان‌دهنده پتانسیل قابل توجه برای تأمین آب است، همچنین موقعیت جغرافیایی ایران در مجاورت دریاهای خزر، عمان و خلیج فارس، امکان توسعه فناوری‌های شیرین‌سازی آب را فراهم کرده است. در کنار این، بارش‌های فصلی در مناطق شمالی و غربی کشور، هرچند نامنظم، می‌توانند با مدیریت صحیح به ذخایر پایدار تبدیل شوند.

با این حال، چالش اصلی نه در کمبود مطلق منابع، بلکه در نحوه مدیریت، توزیع و بهره‌برداری از آنهاست. پروژه‌های آبی مانند احداث سد، انتقال آب بین‌حوضه‌ای، بازچر خانی پساب‌ها و توسعه شبکه‌های آبیاری نوین، اگر با رویکردی یکپارچه و مبتنی بر داده‌های اقلیمی و جمعیتی اجرا شوند، می‌توانند به‌طور مؤثر مسأله آب را کنترل کنند. احداث ۸۸ سد جدید و اجرای ۱۲۴ طرح انتقال آب که در حال حاضر در دستور کار دولت قرار دارد، نشان‌دهنده عزم جدی برای مقابله با کم‌آبی در مناطق بحرانی است. این پروژه‌ها در صورت تکمیل و بهره‌برداری اصولی، ظرفیت ذخیره‌سازی و توزیع بیش از ۷٫۵ میلیارد مترمکعب آب را فراهم می‌کنند که می‌تواند نیازهای شرب، کشاورزی و صنعتی بسیاری از مناطق را پوشش دهد.

اما حل کامل مسأله آب تنها با زیرساخت فیزیکی ممکن نیست. باید به موازات آن، اصلاحات نهادی، تغییر الگوهای مصرف و ارتقای بهره‌وری در بخش‌های پرمصرف مانند کشاورزی نیز انجام شود. بدون اصلاح نظام تخصیص آب، کاهش بهره‌درفت در شبکه‌های توزیع و آموزش عمومی برای مصرف مسؤولانه، حتی بزرگ‌ترین پروژه‌های آبی نیز ممکن است به نتایج پایدار منجر نشوند.

■ مقایسه وضعیت آب ایران با ترکیه

در مقایسه با کشورهای منطقه، ایران وضعیت خاصی دارد. میانگین بارش سالانه کشور حدود ۲۴۰ تا ۲۵۰ میلیمتر است، در حالی که ترکیه با میانگین بارش بیش از ۶۰۰ میلیمتر، از منابع سطحی غنی‌تری برخوردار است. با این حال، ایران در حوزه منابع زیرزمینی، ظرفیت‌هایی دارد که در صورت بهره‌برداری اصولی، می‌تواند از بسیاری از کشورهای منطقه پیشی بگیرد. طبق آمار رسمی، بیش از ۶۰ درصد

شده است. اجرای هم‌زمان ده‌ها طرح انتقال آب، ساخت ۸۸ سد جدید و سرمایه‌گذاری هزاران میلیارد تومانی در زیرساخت‌های تأمین و توزیع آب، نشانه‌ای از تغییر رویکرد و تلاش برای جبران عقب‌ماندگی‌های گذشته است. این اقدامات، اگر با اصلاحات نهادی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین همراه شوند، می‌توانند ظرف چند سال آینده ناترازی آبی کشور را به طور معناداری کاهش دهند و مسیر عبور از مسأله را هموار سازند.

باید توجه داشت که کشور با یکی از عجیب‌ترین سال‌ها از نظر میزان بارندگی مواجه شده است. در ۵۰ سال گذشته میانگین بارش سالانه کشور حدود ۲۴۳ میلیمتر بوده و سال گذشته نیز با ثبت ۲۴۸ میلیمتر بارندگی وضعیت نسبتاً مطلوبی داشتیم اما امسال این رقم به‌طور ناگهانی به ۱۴۸ میلیمتر کاهش یافت که در نوع خود یکی از نادرترین رخدادهای اقلیمی در قرن اخیر محسوب می‌شود. از همین رو از زمستان سال گذشته، طرح‌هایی برای مقابله با کم‌آبی در دستور کار قرار گرفت، چرا که ۲۲ استان و ۵۰ شهر بزرگ کشور در معرض تهدید جدی کمبود آب قرار دارند. در این راستا اقدامات گسترده‌ای از جمله تأمین منابع برای انتقال آب، مدیریت مصرف و مقابله با مسأله انجام شد. همچنین برنامه‌های بلندمدت همچون استفاده بهینه از پساب‌ها، بازچرخانی آب و بهره‌گیری از فناوری‌های کنترل مصرف در دستور کار قرار دارد. علاوه بر آن، نظارت بر مصارف غیرضروری و جلوگیری از مصرف بی‌رویه نیز مورد توجه قرار گرفته است.

اجرای پروژه‌های آبی در ایران، بویژه در شرایط اقلیمی فعلی، می‌تواند نقش کلیدی در مدیریت آب ایفا کند اما تحلیل این موضوع نیازمند بررسی چند لایه از واقعیت‌های زیست‌محیطی، زیرساختی و سیاست‌گذاری است. فرض اولیه این تحلیل بر آن است که ایران از ذخایر آبی قابل توجهی برخوردار است و با بهره‌برداری صحیح از این منابع، مسأله آب قابل حل خواهد بود.

ایران از نظر منابع آبی تجدیدپذیر، در مقایسه با بسیاری از کشورهای منطقه، ظرفیت‌های بالقوه‌ای دارد. وجود رودخانه‌های دائمی مانند کارون، کرخه، زاینده‌رود، ارس

گروه اقتصادی: سیدحمید پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه و بودجه گفته: «احداث سد عمدتاً در مناطق کوهستانی امکان‌پذیر است و رشته‌کوه‌های البرز و زاگرس از جمله مناطقی هستند که ظرفیت مناسبی برای این منظور دارند. تاکنون سدهای متعددی احداث شده و در حال حاضر نیز ۸۸ سد جدید در دست‌ساخت‌است که ظرفیت ذخیره‌سازی ۷٫۵ میلیارد مترمکعب آب را خواهند داشت. این پروژه‌ها با هدف تأمین آب مورد نیاز کشور در ۲ دهه آینده طراحی شده‌اند. علاوه بر احداث سدها، حدود ۱۲۴ طرح بزرگ در زمینه انتقال و تأمین آب در سراسر کشور در حال اجراست که هدف‌شان تأمین آب چندین شهر و تعداد قابل توجهی از روستاهاست. این پروژه‌ها در تمام استان‌ها در حال اجراست و دولت برای اجرای آنها در سال جاری بالغ بر ۲۴ هزار میلیارد تومان هزینه کرده است تا آب را به شهرهایی که با کمبود آن مواجه‌اند، برساند.»

در سال‌های اخیر مسأله آب در ایران از یک دغدغه زیست‌محیطی به یک چالش راهبردی در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و امنیتی تبدیل شده است. با وجود هشدارهای مکرر کارشناسان درباره ناترازی فزاینده منابع و مصرف آبی کشور که در برخی مناطق به کسری سالانه چند میلیارد مترمکعب رسیده است، پاسخ دستگاه‌های اجرایی به این چالش تا مدت‌ها با تأخیر، پراکندگی و کندگی همراه بوده است. بسیاری از پروژه‌های زیرساختی در حوزه آب، از جمله احداث سدها، انتقال بین‌حوضه‌ای و بازچرخانی منابع، یا در مرحله مطالعاتی متوقف مانده‌اند یا با سرعتی کم پیش رفته‌اند که تناسیبی با شدت چالش آن نداشته است.

در واقع ایران در دل یکی از خشک‌ترین مناطق جهان جای گرفته اما برخلاف بسیاری از کشورهای همسایه، از ذخایر قابل توجهی از آب‌های زیرزمینی برخوردار است. این منابع اگر با نگاهی علمی و فناوریانه مدیریت شوند، نه‌تنها مسأله آب را مهار می‌کنند، بلکه می‌توانند به‌عنوان موتور محرک اقتصاد ملی ایفای نقش کنند.

اکنون، با ورود کشور به یکی از خشک‌ترین سال‌های قرن اخیر و کاهش شدید بارندگی‌ها، دولت ناگزیر به بازنگری در اولویت‌های اجرایی و تسریع در پروژه‌های آبی

جایگاه قانونی برجسته، عملکرد اقتصادی ناچیز

با وجود بیش از ۱۰۴ هزار تعاونی فعال و اشتغال مستقیم برای ۲ میلیون نفر، سهم بخش تعاون از اقتصاد ملی تنها بین ۵ تا ۹ درصد است؛ رقمی بسیار پایین‌تر از هدف گذاری ۲۵درصدی در اسناد بالادستی و چشم‌انداز توسعه

مشکل نه در نبود ظرفیت، بلکه در فقدان اراده و برنامه‌ریزی مؤثر برای بهره‌برداری از آن است.

باید پذیرفت که تعاونی‌ها در ایران بیشتر به یک آرمان قانونی بدل شده‌اند تا یک واقعیت اقتصادی. در زمانی که ساختارهای مدیریتی ناکارآمد، نگاه دولتی به اقتصاد و بی‌توجهی به راهبردهای عملیاتی اصلاح‌نشود، نمی‌توان انتظار داشت تعاونی‌ها نقشی فراتر از آمارهای نمادین ایفا کنند.

با وجود ظرفیت‌های قانونی گسترده، بخش تعاون در اقتصاد ایران هرگز نتوانسته نقش مؤثری ایفا کند. این بخش که قرار بود مکملی برای اقتصاد دولتی و خصوصی باشد و با تکیه بر مشارکت مردمی، عدالت اجتماعی، اشتغال پایدار و حذف واسطه‌گری را محقق کند، امروز به نهادی کم‌اثر و حاشیه‌ای بدل شده است. در حالی که بیش از ۱۰۴ هزار تعاونی فعال در کشور وجود دارد و بیش از ۲ میلیون نفر به طور مستقیم در آنها مشغول به کارند، سهم این بخش از اقتصاد ملی حدود ۵درصد برآورد می‌شود؛ رقمی بسیار پایین‌تر از هدف گذاری ۲۵ درصدی در اسناد بالادستی.

این عقب‌ماندگی را نمی‌توان صرفاً به ضعف اجرایی یا کمبود منابع نسبت داد. مشکل اصلی در ساختار معیوب و مدیریت ناکارآمد تعاونی‌ها نهفته است. بسیاری از تعاونی‌ها فاقد الگوی اقتصادی روشن، برنامه عملیاتی مشخص و سازوکارهای نظارتی مؤثر هستند. مدیریت در این نهادها اغلب غیرحرفه‌ای، محلی و فاقد پاسخگویی است. در غیاب آموزش‌های تخصصی و فرهنگ‌سازی عمومی، تعاونی‌ها نتوانسته‌اند اعتماد عمومی را جلب کنند یا مشارکت واقعی مردم را به دست آورند.

از سوی دیگر، اقتصاد دولتی ایران که بیش از ۸۰ درصد فعالیت‌های اقتصادی را در اختیار دارد، فضای لازم برای رشد طبیعی تعاونی‌ها را از بین برده است. واگذاری‌های ناقص، مداخلات غیرکارشناسی دولت‌ها و نبود سیاست‌گذاری‌های هدفمند باعث شده تعاونی‌ها نه‌تنها نتوانند در رقابت با بخش خصوصی و دولتی دوام بیاورند، بلکه در بسیاری موارد به نهادهایی راکد و غیرمولد تبدیل شوند.

برای خروج از این وضعیت، باید به الگوهای موفق جهانی رجوع کرد و آنها را با شرایط بومی ایران تطبیق داد. تعاونی‌ها زمانی می‌توانند نقش آفرین باشند که مدیریت آنها دموکراتیک، شفاف و تخصص‌محور باشد؛ اعضا در تصمیم‌گیری‌ها مشارکت واقعی داشته باشند؛ سرمایه‌های خرد مردمی به

صورت هدفمند تجمع و در زنجیره‌های تولید و توزیع به‌کار گرفته شوند و دولت به جای مداخله‌گری، نقش تسهیل‌گر و پشتیبان را ایفا کند.

ایجاد اتحادیه‌های تخصصی، شبکه‌سازی میان تعاونی‌ها، ارائه مشاوره‌های حرفه‌ای، آموزش‌های مدیریتی و اقتصادی و تدوین راهبردهای عملیاتی برای ورود به بازارهای داخلی و خارجی، از جمله اقداماتی است که می‌تواند این بخش را از رکود خارج کرده و به جایگاه واقعی خود در اقتصاد ملی برساند.

در حال حاضر باید پذیرفت که تعاونی‌ها در ایران بیش از آنکه یک نهاد اقتصادی باشند، به آرمانی قانونی بدل شده‌اند که تحقق آن نیازمند اراده‌ای جدی، اصلاحات ساختاری و بازنگری در سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی است. تنها در این صورت

است که می‌توان به احیای اقتصاد مشارکتی و تحقق عدالت اجتماعی از مسیر تعاون امیدوار بود.

بخش تعاون در اقتصاد ایران اگر با ساختار درست، مدیریت حرفه‌ای و حمایت هدفمند توسعه یابد، می‌تواند نقش کلیدی در تحول اقتصادی کشور ایفا کند. تعاونی‌ها ظرفیت‌های گسترده‌ای دارند که در صورت بهره‌برداری صحیح، آثار مثبت فراوانی در اقتصاد ملی ایجاد خواهد شد. تعاونی‌ها می‌توانند بستری برای اشتغال‌زایی پایدار و مولد فراهم کنند، بویژه در حوزه‌های کشاورزی، تولیدی، خدماتی و صنایع کوچک. با

تجمع سرمایه‌های خرد و استفاده از نیروی انسانی محلی، امکان ایجاد فرصت‌های شغلی متناسب با نیازهای منطقه‌ای فراهم می‌شود.

در تعاونی‌ها، مالکیت و سود به صورت جمعی میان اعضا تقسیم می‌شود. این مدل باعث می‌شود تمرکز سرمایه در دست گروه‌های خاص کاهش یافته و عدالت اقتصادی در سطح جامعه گسترش یابد. همچنین با توسعه تعاونی‌ها، بخش قابل توجهی از فعالیت‌های اقتصادی می‌تواند از زیر سایه دولت خارج شده و به دست مردم اداره شود. این امر نه‌تنها بار مالی دولت را کاهش می‌دهد، بلکه موجب افزایش بهره‌وری و کارآمدی در مدیریت منابع می‌شود.

تعاونی‌ها همچنین می‌توانند در قالب خوشه‌های تخصصی، از تولید تا توزیع و صادرات، نقش آفرینی کنند. این مدل باعث کاهش هزینه‌ها، افزایش رقابت‌پذیری و ارتقای کیفیت محصولات داخلی می‌شود. یکی دیگر از ظرفیت‌های مهم تعاونی‌ها، جذب و تجمع سرمایه‌های خرد مردمی است. در

صورت هدفمند تجمع و در زنجیره‌های تولید و توزیع به‌کار